

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Prijsvraag voor slimme ecologen

Vet, L.E.M.

published in

Bionieuws

2004

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Vet, L. E. M. (2004). Prijsvraag voor slimme ecologen. *Bionieuws*, 4.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

column

Prijsvraag voor slimme ecologen

Door Louise Vet

© bionieuws

Behouden wat je lief hebt. Dat vond ook de gelovige en wetenschappelijk zeer geïnteresseerde Pieter Teyler van der Hulst. Bij zijn dood in 1778 voorzag zijn testament in de oprichting van twee Geleerde Genootschappen die de wetenschap moesten bevorderen. Het eerste was uiteraard het Godgeleerd Genootschap, maar het Tweede Genootschap richtte zich op de vakgebieden die we kennen van de prachtige collecties van Teylers Museum aan het Haarlemse Spaarne. De natuurkunde, biologie, paleontologie, mineralogie, literatuur, teken- en schilderkunde en penningkunde.

Een belangrijke taak van de geleerden was, en is nog steeds, het uitschrijven van een prijsvraag die binnen drie jaar beantwoord dient te worden. Ja, dat waren nog eens stressloze tijden. Het antwoord kan bijvoorbeeld bestaan uit publicaties die merendeels zijn verschenen gedurende de drie jaren vóór de sluitingsdatum en waarvan de indiener de auteur of één der auteurs is.

Het was een grote eer voor mij dat ik in 2000 werd uitgenodigd toe te treden tot dit erudiete gezelschap van zeven leden en een aantal buitengewone leden, die de leeftijd van zeventig waren gepasseerd. Wie kent bijvoorbeeld niet de natuurkundige Kistemaker, de astronoom Habing, de wetenschapshistoricus Rob Visser en niet te vergeten onze eigen gerespecteerde bioloog Jan Lever? Mijn eerste optreden was een openbare lezing voor de Haarlemse gemeenschap. En sinds vorig jaar ligt er een prijsvraag voor ecologen. Recht uit mijn hart. Gevraagd wordt: een studie naar het belang van ecologische theorieën voor het begrijpen, het behouden en het duurzaam benutten van biodiversiteit.

Als ecooloog en als mens maak ik me grote zorgen over de mondiale bedreiging van de biodiversiteit door menselijke activiteiten. Ecologen zullen de kennis moeten aandragen om zinvolle beleidsmaatregelen mogelijk te maken.

Maar, kunnen we dat wel? Zijn we wetenschappelijk op de goede weg? De ecologische theorievorming op het gebied van de biodiversiteit is gedurende het laatste decennium sterk op gang gekomen. Zo komt er bijvoorbeeld steeds meer inzicht in hoe lokale verschillen in biodiversiteit tot stand komen en worden er algemene principes blootgelegd die op meer dan een enkel ecosysteem van toepassing zijn. Nederlandse ecologen scoren volop in *Nature*: hoe ondergrondse organismen de bovengrondse biodiversiteit aan planten kunnen bepalen (Van der Heijden et al 1998; De Deyn et al 2003). Hoe chaotische fluctuaties in het voorkomen van soorten de coëxistentie van soorten kunnen verklaren (Huisman en Weissing 1999). Hoe we biodiversiteit kunnen begrijpen door te denken vanuit afmetingen en schaal (Olf 1999). En hoe drastische veranderingen in ecosystemen kunnen leiden tot alternatieve ongewenste evenwichtstoestanden (Scheffer et al 2001).

Het mag dan allemaal in *Nature* staan maar wat zijn de mogelijkheden en de beperkingen van deze theorieën om de biodiversiteitsproblemen werkelijk duurzaam op te lossen? Ik daag de slimste ecologen van de wereld uit om dit voor 1 januari 2006 eens goed uiteen te zetten. Voor een gouden Teylerpenning en de eer. En in 2006 uiteraard een ceremoniële uitreiking in het prachtige Teylers Museum met veel media-aandacht.

Tijdens de jaarlijkse vergadering in de Kleine Herenzaal geniet het Tweede Genootschap al 225 jaar lang van een warme lunch met worteltjes en een mooie moot kabeljauw. Zolang de voorraad strekt vrees ik... ●

Zie voor de Teylerprijsvraag: <http://www.nioo.knaw.nl/news/indexnl.htm>